

Основні правила вимови приголосних звуків

Глухими є звуки [к], [ц], [ц'], [х], [ч], [с], [с'], [п], [т], [т'] [ш], [ф]. Можна їх запам'ятати за мнемонічною фразою:

Кіця хоче спати у шафі.

Дзвінками є звуки, у вимові яких, на відміну від глухих, є не лише шум, а ще й голос: [б], [д], [г], [ж], [г'], [дз], [дж], [з] а також м'які пари звуків. Можна їх запам'ятати за мнемонічною фразою:

Буде гоже гедзю у джазі.

Правила вимови приголосних звуків

Правило 1

У кінці слова дзвінкі приголосні не оглушуємо: **гриб** [г р и б].

Правило 2

Глухий приголосний перед дзвінким також стає дзвінким (уподібнюється, асимілюється до свого відповідника з таблиці нижче): **вокзал** [в о г з а л].

Пари дзвінких і глухих звуків

Дзвінкі	Глухі
[б]	[п]
[д], [д']	[т], [т']
[г]	[х]
[ж]	[ш]
[р]	[к]
[дз], [дз']	[ц], [ц']
[дж]	[ч]
[з], [з']	[с], [с']

Правило 3

[Г] змінюється на [х] у таких словах: **кігті, нігті, вогко, легко, дьогтю**.

Правило 4

Звуки [дж], [дз], [дз'] вимовляємо зливо: [дж е м], [к у к у р у́ дз а], [дз е́ р к а л о].

Правило 5

У кінці складу **в** вимовляємо як «у нескладове».

Правило 6

Шиплячі звуки [ж], [ч], [ш], [дж] вимовляємо твердо, а перед і, я, ю, є — напівм'яко. М'якими шиплячі не бувають.

Практичні завдання

Завдання 1

1.1. Проаналізуйте уривки текстів пісень гурту «Скрябін». Знайдіть слова, які ілюструють одне з шести правил вимови приголосних української мови, наведених у конспекті. Поясніть.

1.2. Знайдіть порушення лексичних норм, відредагуйте.

(1)

Вибач...

Як зможеш колись, то вибач.

Так легко зламати крила.

Мене ніби щось накрило.

А ти, як літак, розбилась,

На тисячі сліз розлилась,

Залишилось тільки тіло...

(2)

Я може трохи пізно став її розуміти

І не часто дарував на день народження квіти.

І були часи, коли я тижнями їй не дзвонив.

(3)

На вокзал, на вокзал приміський треба зал,

Гроші в касу запихаю — із кишень нічо не вкрали,

Електричку доганяю, на газеті засинаю:

Я читаю, я читаю.

Рекомендовані джерела

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. сер. освіти / Олександр Авраменко. Київ: Грамота, 2018.